

2020-03-23

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

Till
Trafiknämnden
2020-04-23

Ökad tillgänglighet i staden. Motion från Alexandra Mattson Åkerström och Sara Stenudd (båda V). Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Mattias Lundberg
Avdelningschef

Mikael Ranhagen
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en motion gällande ökad tillgänglighet i staden av Alexandra Mattson Åkerström och Sara Stenudd (båda V). I motionen anges bland annat ett antal förslag till ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning.

”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023” är antaget av Kommunfullmäktige och tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar gemensamma fokusområden för stadens verksamheter. Trafikkontoret har under många år arbetat aktivt för att förbättra

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

stadens tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning. Trafikkontoret utför både fysiska åtgärder och insatser för ökad kunskap. Trafikkontoret delar uppfattningen om att mycket arbete kvarstår innan Stockholm är en stad för alla. Ambitionsnivåer, erfarenheter, kunskapsnivåer, mm skiljer sig idag stort mellan stadens olika förvaltningar och bolag. Det finns därför en stor potential i att ta ett strategiskt helhetsgrepp för att driva stadens funktionshinderspolitiska arbete mer tydligt och samordnat. Ansvaret för att genomföra och förverkliga programmet bör dock ligga kvar på stadens nämnder och bolagsstyrelser annars finns risk för att tillgänglighetsarbetet inte inkluderas i förvaltningarnas och bolagens ordinarie verksamhet. Även tillgänglighetsåtgärder bör inkluderas i verksamhetens ordinarie projekt. En eventuell investeringsfond bör därför endast omfatta åtgärder för att åtgärda nuvarande brister, dvs enkelt avhjälpna hinder.

Upphandling av ramavtal för insiktsutbildningar för Stockholms stad pågår. Trafikkontoret kommer efter avslutad upphandling förvalta avtalet. Trafikkontoret anser inte att riktlinjer för ”funkisanalys” eller system för tillgänglighetscertifiering behövs. Det är bättre att jobba vidare med redan utvecklade system och riktlinjer i kombination med ökad kunskap, samordning och styrning.

Remissen

Trafikkontoret har mottagit en remiss från kommunstyrelsen av en motion gällande ökad tillgänglighet i staden av Alexandra Mattson Åkerström och Sara Stenudd (båda V). Motionärerna yrkar följande:

- Inrätta en Tillgänglighetskommission med tillhörande investeringsfond
- Tillsätta en central tillgänglighetsstrateg
- Kommunstyrelsen och ansvariga nämnder och bolag ska intensivt arbeta med att ta fram aktiviteter för alla

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

nämnder och bolag för att uppnå målen i delaktighetsprogrammet

- Staden ska upphandla insiktsutbildningar gällande funktionshinder som alla bolag och nämnder kan använda sig av
- Ta fram riktlinjer för ”funkisanalys” för stadsplanering
- Ta fram en tillgänglighetscertifiering med tillhörande ”funkisflagga” för lokaler
- Säkerställa att all stadens information är tillgänglig på flera olika sätt för att vara tillgänglig för alla

Remisstiden sträcker sig till och med den 8 maj 2020.

Ärendets beredning

Remissen har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023” är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Programmet är antaget av kommunfullmäktige och tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar gemensamma fokusområden för stadens verksamheter.

Trafikkontoret har under många år arbetat aktivt för att förbättra stadens tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning. Kontoret utför både fysiska åtgärder och insatser för ökad kunskap. Varje år avsätter trafikkontoret egna medel för att utföra tillgänglighetsåtgärder, främst fokuserade på att åtgärda enkelt avhjälpna hinder. Kontoret arbetar också med att tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning ska vara en naturlig del i kontorets övriga projekt och arbete. Trafikkontorets arbete med tillgänglighet och

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

användbarhet utgår från stadens ”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023” samt gällande lagstiftning som exempelvis Boverkets föreskrifter.

Trafikkontorets svar på motionens förslag följer nedan.

- *Inrätta en Tillgänglighetskommission med tillhörande investeringsfond*
- *Tillsätta en central tillgänglighetsstrateg*
- *Kommunstyrelsen och ansvariga nämnder och bolag ska intensifiera arbetet med att ta fram aktiviteter för alla nämnder och bolag för att uppnå målen i delaktighetsprogrammet*

Trafikkontoret delar uppfattningen om att mycket arbete kvarstår innan Stockholm är en tillgänglig stad för alla. Ambitionsnivåer, erfarenheter, kunskapsnivåer, mm skiljer sig idag mellan stadens olika förvaltningar och bolag. Det finns därför en stor potential i att ta ett strategiskt helhetsgrepp för att driva stadens funktionshinderspolitiska arbete mer tydligt och samordnat. Ansvaret för att genomföra och förverkliga programmet bör dock ligga kvar på stadens nämnder och bolagsstyrelser. I annat fall riskerar ett inrättande av en tillgänglighetkommission och tillgänglighetsstrateg att få motsatt effekt, dvs. att arbetet inte inkluderas i förvaltningarnas och bolagens ordinarie verksamhet.

Vad gäller frågan om en investeringsfond avsätter trafikkontoret varje år medel för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder. Dessa medel har kunnat inrymmas i kontorets investeringsbudget. Flera förvaltningar och bolag har dock svårt att avsätta medel för att åtgärda t ex enkelt avhjälpta hinder. Extra medel från en investeringsfond skulle därför kunna vara ett välkommet tillskott. Om en sådan fond skapas bör den enligt kontoret inte bli extra medel för att göra ”allmänna upprustningar” eller finansiera tillgänglighetsbehov inom ordinarie projekt utan endast för att åtgärda nuvarande brister, dvs. enkelt avhjälpta hinder.

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

- *Staden ska upphandla insiktsutbildningar gällande funktionshinder som alla bolag och nämnder kan använda sig av.*

Trafikkontoret har under många år arrangerat insiktsutbildningar där deltagarna fått testa att ta sig runt i utemiljön med rullstol och med synnedsättning. Utbildningarna har bland annat arrangerats för egna medarbetare, entreprenörer och konsulter och har varit mycket uppskattade. Trafikkontoret har under flera år påpekat behovet av en central upphandling och under hösten 2019 påbörjades en upphandling av ett gemensamt ramavtal för insiktsutbildningar. Alla stadens förvaltningar, bolag och stiftelser inbjöds till att delta i upphandlingen. Totalt valde 27 bolag och nämnder att delta. Serviceförvaltningen genomför nu upphandlingen på uppdrag av de medverkande nämnderna och bolagen. Trafikkontoret har åtagit sig att förvalta avtalet. I dagsläget pågår arbetet med att ta fram ett förfrågningsunderlag.

- *Ta fram riktlinjer för "funkisanalys" för stadsplanering*

Parallellt med arbetet för att åtgärda befintliga hinder avseende tillgänglighet och användbarhet måste staden säkerställa att nya hinder inte tillkommer. Tillgänglighet och användbarhet ska därför vara en naturlig del i alla projekt. Tillgänglighet och användbarhet måste inkluderas från början och utformningen ska vara universell samt uppfylla de krav som finns i gällande lagar, regler och föreskrifter. Det är viktigt att stadens förvaltningar och bolag ställer krav på att upphandlade konsulter och entreprenörer har god tillgänglighetskompetens samt tillser att den egna personalen har tillräcklig kunskap.

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

Trafikkontoret anser inte att ytterligare riktlinjer behövs utan med gällande bygglagstiftning samt ökad kunskap i kombination med bättre samordning och styrning skulle samma mål kunna uppnås. Det är också viktigt att ansvaret för tillgänglighetsfrågorna sprids inom verksamheten så att inte bara enskilda tjänstemän på förvaltningarna, bolagen och/eller centralt i staden driver och bevakar frågan. Den arbetsmetoden är inte långsiktigt hållbar.

- *Ta fram en tillgänglighetscertifiering med tillhörande "funkisflagga" för lokaler*

I Stockholm finns redan nio ikoner framtagna för att presentera tillgängligheten i stadens lokaler, <https://start.stockholm/om-webbplatsen/ikoner-for-tillganglighet/>. Det redan framtagna systemet bör inte ersättas av nytt utan vid behov vidareutvecklas samt få en bättre spridning. Ikonerna bör även fortsättningsvis presenteras där övrig information om verksamheten eller lokalen återfinns.

- *Säkerställa att all stadens information är tillgänglig på flera olika sätt för att vara tillgänglig för alla*

Trafikkontoret håller med om att den information som staden tillhandahåller t ex på stadens hemsida ska vara tillgänglig och användarvänlig för alla.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Slut

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242

Bilagor

1. Motion om ökad tillgänglighet i staden av Alexandra Mattson Åkerström och Sara Stenudd (båda V)